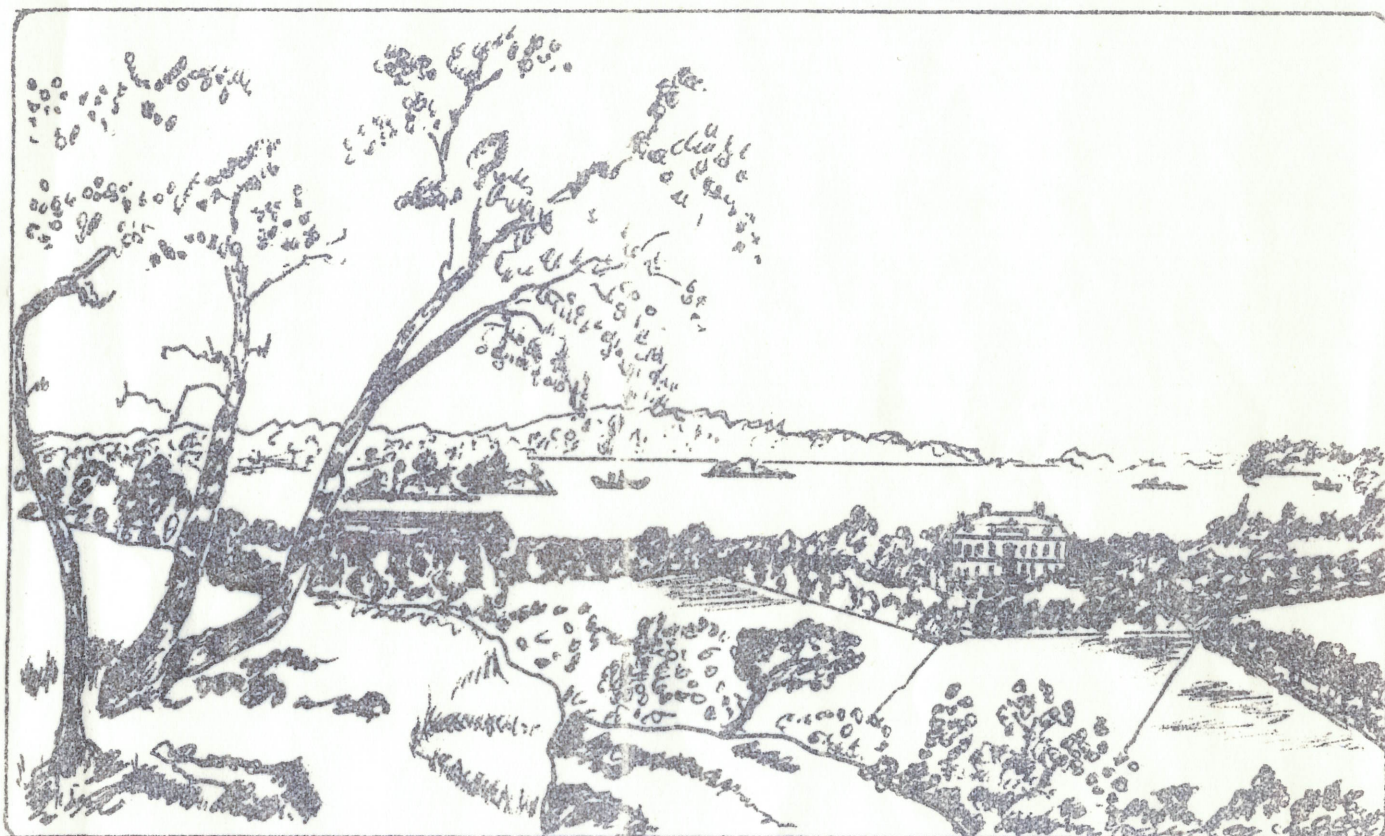

BOTVIDSBYGDEN

ORGAN FÖR BOTKYRKA HEMBYGDSGILLE

1730-TALET'S STUREHOF

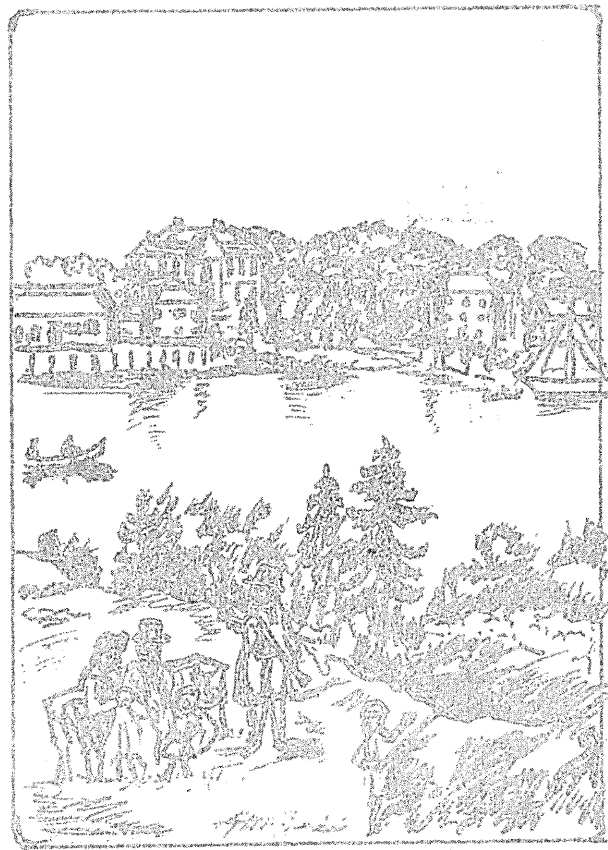
När den duktige jordbruksteoretikern Johan Fischerström en vacker sommardag den 30 augusti 1782 betraktade de yppiga målarstränderna från en Torshällajakt så fäste han sig särskilt vid ett nytt och bländande vitt slott på Botkyrkasidan. I sin beskrivning om Mälaren (1785) skrev han några förtjusta ord om det vackra och välbelägna Sturehof och dess goda jordbruk. Där styrde och ställde Gustaf III:s finansminister Johan Liljencrantz; en av den tidens klyftigaste ämbetsmän, specialist på rikets finanser och på landets modernäring. Han hade byggt slottet efter Johan Eric Rhens ritningar och han hade också äran av det mönstergillt skötta jordbruket. Det var då det. I dag är det ett helt annat läge på Sturehof.

Sturehof inköptes år 1899 av Stockholms stad och ingår i de s.k. Bornsjöegendomarna, vilka staden förvärvade i samband med anläggandet av vattenledningsverket vid granngården Norsborg. Avsikten var att trygga området kring Bornsjön, som har ett sällsynt rent vatten och ligger nära Mälaren. Själva herrgården har länge disponerats av lantbrukets arrendator men är numera för stor för detta ändamål. År 1948 restaurerades därför norra flygeln och inreddes som arrendatorbostad, medan frågan

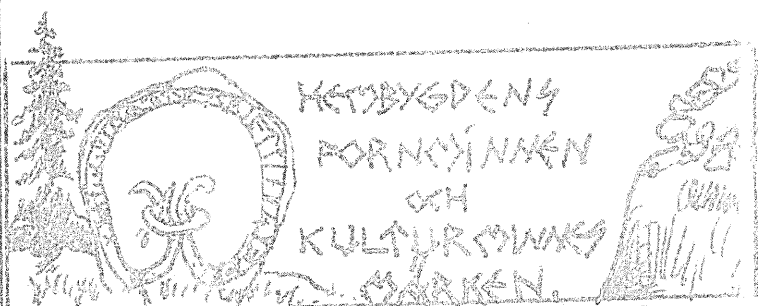
om användningen av huvudbyggnaden lämnades öppen. Efter en utredning beslöt stadsfullmäktige den 10 juni 1954. att huvudbyggnaden och södra flygeln jämte tillhörande park skulle restaureras och bevaras för framtiden som ett märkligt minnesmärke från den gustavianiska tiden. Dessutom borde lokalerna i viss utsträckning kunna användas för representation, sammanträden och förhandlingar samt hållas tillgänglig för allmänheten. Medel till iordningställandet, som även innefattade en stilenlig möblering, erhöles genom anslag 1954 och 1957 från B.A. Danieli donationsfond, vilken år 1909 överlämnades till Stockholms stad av grosshandlaren B.A. Danielius änka och döttrar.

Ombyggnaden har verkställts av Stockholms stads fastighetsnämnd, som ifråga om restaurering och möblering har samverkat med stadens museinämnd. Konservering av de många väggmålningarna, framtagnandet av takdekorationer m.m. har utförts av konservator Sven Dalén. Övre våningen har möblerats huvudsakligen med föremål från senare delen av 1700-talet. Därvid har många värdefulla inventarier, ljuskronor, byråar, tavlor, prydnadssaker m.m. deponeras av Nationalmuseum, Nordiska museet och Stockholms stadsmuseum. Kopior av stolar m.m. har utförts av konstnichen Bernhard Sylvén, Kompaniet och Claes Hultbergs A.B. Ett par rum i nedre våningen har möblerats från Nordiska Kompaniet, medan södra flygelns möblering nästan helt verkställts av professor Carl Malmsten. Vagg- och möbelsiden har vävts av sidenfirman Luigi Bevilacqua i Venedig och tapetserarearbetet utförts av Eric Flodström & Son. Kristallkronorna har renoverats av fru Eva Dyrsen. Parkens restaurering är utförd efter planer av arkitekt Sven A. Hermelin.

På söndagar visas slottet för allmänheten av slottets intendent Åke Karlsson.

Vue de Sturehov 1795. M.R.Heland.

Karta och rapport av Sven-Gunnar Broström över de hittills öppnade gravarna vid Alby grindstuga.

PÅ GRAVFÄLTET VID ALBY GRINDSTUGA har utgrävningarna pågått hela sommaren. Gravfältet som är ifrån järnåldern innehåller c:a 38 st. gravar och av dem har Stockholms stadsmuseum hittills öppnat 10 st. I den största gravhögen, som var 11 m. i dia-

meter, har man gjort de rikaste fynden. Där fann man bland annat krukskärvor, järnnitar, ben, bronsfragment samt en benkam med inristade ornament. Själva gravgömmen bestod av en lerurna med kol och brända ben, samt en samling sönderrostade järnföremål. Ytterligare en grav innehöll en urna med brända ben. I denna grav som var en rund stensättning fann man också fragment av en torshammar-ring, krukskärvor, järnnitar och en del av ett brynne. I de övriga gravarna var fynden fåtaliga.

VIKINGAGRAVEN VID HAMRA LADUGÅRD

Arkeologerna Kjell Nilsson och amanuensis David Damell samt Lennart Falk från Riksantikvarieämbetet har just nu avslutat utgrävningen av den högst belägna vikingagraven vid gravfältet på höjden s. om Hamra ladugård. Eventuella fynd skall depåneras i Alfa-Lavals utställning på bottenplanet i kontorshuset i Tumba.

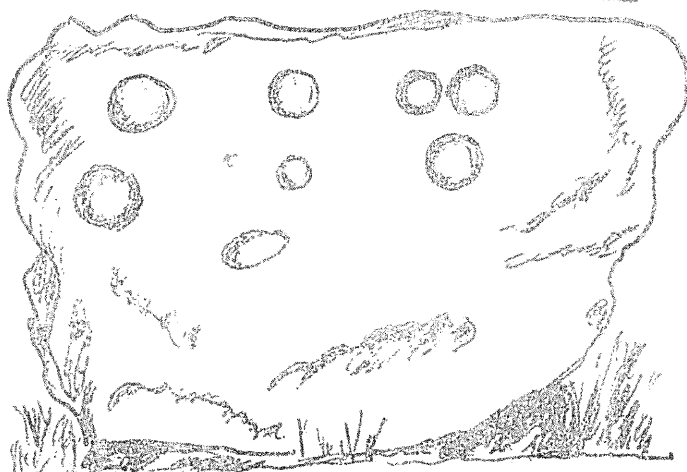
Enl. senaste numret av Alfa-Lavals personaltidning "Snurran" meddelas följande:

Graven var en stor s.k. "treudd", en brandgrav. Själva begravningen av rika besuttna personer tillgick ofta så att den döde brändes på bål tillsammans med den utrustning han tänktes behöva i andarnas rika även husdjur. Askan samlades sedan i gravens centrum varefter den täcktes med sten och jord. Runt graven gjordes i det här fallet en stenläggning i form av en triangel. "treudd".

Fynden bestod av: skelettdelar av människa och häst (kanske andra husdjur), keramik, oskadade delar av glasmycken och smälta glaasklumpar, båtnitar av järn.

Av fynden kan vi dra slutsatsen att graven uppförts för någon välbärgad person som levat någon gång mellan år 850 och 1050. Smyckena som "importerats" och som troligt ursprung har trakterna kring Rhen, kan peka på att den begravda kan

ha varit en kvinna, men detta har arkeologerna ännu inte fastställt. Båtnitarna, hästtänderna och gravens rika innehåll i övrigt talar för att vi kanske har spårat Hamras första storbonde och hans boplats. Den stora kulle vi ser från Alfa-Laval i Tumba hade under vikingatiden ett idealiskt läge ur försvarssynpunkt. Nedanför kullen gick en vik in av Mälaren (strandlinjen gick 5 meter högre då), där det kanske låg vikingaskepp och gangade. Slätten där Alfa-Lavals anläggningar uppförts låg då under vattnen och var en vik av Tullingesjön.

ÄLVKVARNSTEN FUNNEN I TORPET
KIÄSTADAL I TULLINGE.

I början av augusti ringde verkmästaren Manfred Bogstedt och meddelade att han funnit en märklig sten under golvet i torpet Kiästadal vilket nu skulle ersättas med nytt sådant. Stenen låg som spiselhäll och då den skulle flyttas ut råkade den falla med undersidan uppåt. Det märkliga med denna sida av stenen var, att den hade små runda fördjupningar vilket intresserade herr Bogstedt och loka minst oss i Foranningskommittén. Sven-Gunnar och underteknad gjorde ett besök på Kiästadal och fann mycket riktigt en gammal Älvkvarnsten. Herr Bogstedt som själv är intresserad av gammalt och fornt kommer att placera den för beskådande i sin trädgård. Också kan nämnas att den dalgång där Kiästadal är beläget öster om det s.k. Fingsberget är en mycket gammal kulturbygd vilket alla stenyxor vittna om som man funnit under skaktning för villabyggelse.

Georg Malmkvist.

Nu vissnar blommorna

Nu viner höst i björkens gula krona,
snart vissnar alla blommorna och dör.
Ej ens det minsta blad skall vinden skona
det är en sorgens ton i kväll jag hör.

Men långt i väster ser jag än förtona
en guldgul strimma - dagern strör
det bleka ljus, som kanske vill försona
den bittra smärta höstens nätter gör.

Nu viner höst, nu hörs en stilla klagan
från allt det liv som skapat sommarsagan,
då alla blommor går till stilla ro.

Men jag vill leva - jag vill ännu hoppas
på allt det vackra som en vår skall knoppas,
ty än i mörke kvällar vill jag tro.

Anders W. Mårdh

Gåvor:

EN GAMMAL GUSTAVIANSK SÄNG

HAR AKÄNKTS till Hembygdsgillet av pensionären Oskar Wilhelm Bogstedt som åtskilliga år bott i torpet Klästadal i Tullinge, där också sängen har haft sin hemvist.

Sonen verkmästaren Manfred Bogstedt har förmedlat gåvan till Hembygdsgillet där den nu är placerad i kammaren på Trädgårdstorp.

EN VACKER KERAMIKRELIEF

FRÅN VÄRMLAND har skänkts såsom prydnad till Logen av f.d. Gillets medlem Elsa Johansson, Arvika.

Till givarna framföres härmed ett varmt tack.

Styrelsen.

Redaktion: Georg Malmkvist, Donherrevägen 2. Tullinge. Tel. 7781711.

Från arbetsfältet.

Red. hoppas att samtliga medlemmar har studerat Ingrides förnämliga svampkorg och funnit att alla svamparna är användbara.

ARBETSAFTNAR:

- 26 sept. Inge Klöck, Pålsvägen 26 8 tr. Storvreten. T.h.om skorstenen
- 4 okt. Ingegärd Lindström.
- 10 okt. Ann Ax Stenvägen 13, 5 tr. Storvreten, Tumba.
- 18 okt. Eva Sandin, Bondegatan 7. Stockholm.
- 24 okt. Kristina Ax, Villa Granvik, Tullinge.
- 1 nov. Lilly Stenbäck, Vattentornsvägen 8, Huddinge.
- 7.nov. Ingrid Strömberg, Älgentorpsvägen 12, Tullinge.
- 15 nov. Gunborg Eriksson, Vårbäcksvägen 1, Tullinge.
- 25 nov. Ljusstöpning hos Ingegärd.
- 29 nov. Eventuellt.

FOLKDANSÖVNINGARNA Äger rum på Logen som vanligt på fredagar kl. 19,45 ledare Nils Sandin. med början den 15 sept.

ARBETSDAG PÅ TRÄDGÅRDSTORP den 24/9 kl. 9. Det gäller samtliga medlemmar: Vad ska vi göra? Lägga golv på vinden på Logen, Planering av markområdet, Iordningställande av toalett på logen, Städning på logen. Sortering och prissättning av 100-tals saker till Loppmarknaden, Nedmontering av dansbanan och antrekiosken. Nytt tak på musikpaviljongen, Kaffekokning etc, Lördagen den 23 kommer en grävsropa och gör grovarbetet.

DISTRIKTS-IDROTEN: Trekampen omfattar: Orientering, Skidtävling, och Simning. Den första grenen Orientering äger rum den 24/9. Anmälan till Arne Eriksson. Tel. 7770945.

LOPPMARKNAD söndagen den 1 okt.kl.12. Medlemmar som är intresserade av Bedas inventarier torde infinna sig redan kl. 11. Obs.gör propaganda för marknaden.

GAMMALDANSKURS VID ALFA-LAVAL, TUMBA. Torsdagar kl. 19,30 med början d.5/10. Ledare, Bengt Andersson.

KVARTALSMÖTE: Fredagen den 20/10 kl. 19,30, på Logen, Kaffe m.m.